

Sjekklisten er å se på som en utfyllende del av beskrivelsene under hver enkelt funksjon.

1. Innhenting av opplysninger

Leder IUA må påse at følgende opplysninger foreligger:

- hvilket stoff det gjelder
- mengde
- giftighet
- brann- og eksplosjonsfare
- om utslippet er stoppet
- værdata
- spredning og utstrekning
- hva som er truet i fht. en oversikt over sårbare områder.

Situasjonsvurdering bør omfatte følgende hovedpunkter:

- Hendelse/situasjon/problem
- Faktorer som har innvirkning (vær, utslippstype, miljø)
- Vurdering
- Beredskapsplan: *forurensingstrusselen, støttestyrker/bistand, sårbare områder, materiell.*

Avklaring og handling i første fase:

- Avklar om aksjonslederansvaret er klart
- Avklar om aksjon skal iverksettes og aksjonsledelse etableres
- Avklar om skadevoller skal overlates å ta hånd om forurensningen
- Vurderer 1. utrykningen / sørge for skadestedsledelse
- Avklar rekognoseringsbehov i 1. fase

2. Innsatsplanlegging (*Oppdraget og utførelsen*)

Innsatsplanlegging foretas når følgende forutsetninger er oppfylt:

- forurensningen er observert og melding gitt
- situasjonsvurdering foretatt
- aksjon besluttet iverksatt *og operasjonsledelse innkaldt*
- skadestedsleder utpekt.

Handling:

Aksjons-/innsatsledelsen skal:

- innkalle nøkkelpersonell/ledere og rådgivere og kontaktpersoner
- avgjøre oppstartingsstrategi for skadebekjempelsen (*lage aksjonsplan for 1.fase og rapportere/fordele denne*).
- innkalle/mobilisere beredskapstyrken
- aktivisere egne ressurser
- vurdere eventuell ytterligere bistand
- rekognosere/overvåke
- forestå administrasjon og økonomi
- etablere informasjonstjeneste og eventuelt utarbeide pressemelding.

Skadestedsleder skal:

- motta innsatsordre (Aksjonsplan om ferdig)
- skaffe seg oversikt over situasjonen
- ta kontakt med stab og rådgivere
- opprette kommandoplass og samband

- forhåndsplanlegge/rekvirere/disponere ressurser
- planlegge gjennomføringen av aksjonen.

3. Sjekklister for aksjonsledelse med stabelementer når beslutning om etablering er tatt

3.1 Gruppe- og lagledere

- Motta varsel
- Møte på angitt sted
- Motta oppdrag fra SKL/gruppeleder
- Rekognosere i tildelt område
- Sende sit rap til SKL/gruppeleder etter avtale
- Planlegge bruk av tilførte ressurser og fordel dette til lagleder
- Velge kommandoplass/-fartøy
- Samordne innsatsen til de involverte enheter/lag i tildelt område
- Utøve kontroll med innsatsen
- Føre timelister for innleid personell/utstyr
- Sørgje for at viktige avgjørelser/hendelser loggføres
- Sørgje for at eventuelle fartøyer fører reglementerte signaler
- Etter ordre fra SKL/gruppeleder avvikle aksjon for egne ressurser
- Organisere rengjøring av eventuelle fartøyer og utstyr
- Samle all dokumentasjon, logg/timelister mv og levere dette til SKL/gruppeleder
- Møte på angitt sted for avlevering av dokumentasjon og avslutning.

4 Prøvetaking/etterforskning

Ved forurensing skal det tas prøver så snart som mulig. Det kan være aktuelt også å ta prøver fra nære resipienter for å kartlegge graden av overkonsentrasjoner av det aktuelle forurensnings-stoffet. Er det tvil om oljen/stoffet er helse- og /eller miljøfarlig, bør henvendelse skje til Statens institutt for folkehelse (SIFF). Forutsetningen for å sette i gang arbeidet med prøvetaking og analyse er følgende:

- Forurensing har skjedd
- Skadevoller er ukjent, eller kjenner ikke selve produktet.
- Bevisopptak er aktuelt
- Identifisering av stoff nødvendig/ønskelig.

For analyse i marint miljø har SINTEF etter oppdrag fra Kystverket utviklet en ny prøvetakingskoffert for bevissikring og identifikasjonsanalyse. Kofferten er distribuert til ulike brukere. Kofferten som er sendt IUA oppbevares på politihuset i Drammen. Den kan benyttes i kommunene i Buskerud samt Sande og Svelvik kommuner i Vestfold. Oversikt over koffertens innhold, prosedyrer for prøvetaking og forsendelsesmetode ligger i kofferten.

Prosedyrene omfatter prøvetaking av tynn oljefilm, prøvetaking av høyviskøs olje, emulsjoner og oljeklumper, prøvetaking på strand samt prøvetaking av olje på sjøfugl og sjøpattedyr. Analyse av oljeprøver er kostbart. Det vil derfor **kun være** i de tilfeller at Kystverket (som fortsatt eier koffertene) har klarert bruken av kofferten at Kystverket vil dekke analysekostnadene. Når prøver er klarert og gjennomført vil avsender motta nye prøvetakingsflasker etter at prøven(e) har ankommet SINTEF.

Aksjonsleder skal:

Samarbeide med Kystverket ved beredskapsavdelingen/politi om prøvetaking og etterforskning

Ta kontakt med Kystverket, tlf. 33034800 for klarering og bruk av analyseutstyr og identifisering i marint miljø.

5. Oppsamling av olje/kjemikalier

Prinsippet er at mest mulig av oljen skal samles opp. Ved hendelser der kyst- og strandområder er truet av oljesøl, vil tilgang på ressurser være bestemmende for hvor innsatsen skal settes inn.

Det forutsettes følgende:

- Oljen driver mot kyst/land
- Mekanisk oljeoppsamling er valgt. (Dispergering velges evt. på høyere aksjonsnivå)

Handling:

Aksjonsleder/skadedestedsleder(miljø) skal:

A Ved oppsamling på sjø:

- Ringe inn oljen med lenser så snart som mulig
- Starte oppsamling med tilgjengelig utstyr
- Organisere transport og deponering.

B Ved oppsamling på strand og land

- Sørge for tilførsel av personell og materiell. av materiell nevnes slamsugere, pumper, spyleutstyr, absorberende midler, håndredskap og egnet emballasje til oppsamlet olje.
- Disponere personell og materiell i henhold til prioritering og forurensingsgrad
- Sørge for deponeringsmuligheter av oljeholdige masser.
- For begge framgangsmåter gjelder:
- Få fram nødvendig personell til stedet
- Påse at personlig verneutstyr blir benyttet
- Rådføring med forurensingsmyndigheten om omfang og avslutning av saneringsarbeidet.

6. Bruk av dispergeringsmidler.

Dispergeringsmidler skal bare brukes når mekanisk oppsamling er lite effektivt og dersom dispergeringsmidler kan antas å redusere skadevirkningene ut fra en totalvurdering. På strand skal dispergeringsmidler bare brukes på fast underlag (ikke sand)

For beredskapsregionen (IV) Buskerud fylke og kommunene Sande og Svelvik i Vestfold er det inntil videre ikke forutsatt og lagt opp til bruk av dispergeringsmidler og strandrensemidler i regi av IUA.

Ett unntak er at det i styremøte 19. februar 2009 ble fastsatt at naturproduktet Bioversal skal utprøves i en fire-års periode som strandrensemiddel og ved trafikkuhell. Spesielt er det viktig å få sjekket stoffets evne til raskt å få tilbake friksjon i kjørebane etter trafikkuhell.

7. Deponering av oppsamlet olje/kjemikalier.

Ren olje, oljeemulsjoner eller oljeholdig masser som er oppsamlet, må lagres midlertidig i påvente av endelig behandling. Oljeselskaper og spesialfirmaer for avfall vil kunne gi praktisk bistand.

Aksjonsledelsen skal:

- Utarbeide plan for transport, lagring og viderebehandling av massene.
- Ta kontakt med aktuelle kommuner for å få anvist godkjent deponeringssted for oljeholdig avfall. Fylkesmannens miljøvernnavdeling skal formelt underrettes
- Kontakte oljeselskaper, avfallselskaper og lignende.
- Gi råd angående transport og lagring.

8. Nedtrapping/ avslutning

Når videre innsats har liten miljømessing betydning, må nedtrapping og endelig avslutning av aksjon planlegges. Forutsetning for avslutning er:

- Forurensingsmyndigheten er enig
- Eventuell skadelidte (3dje mann) er underrettet og inneforstått med bakgrunn.

Handling:

Aksjonsledelsen skal:

- I samråd med SKL avgjøre nedtrapping og avslutning
- Gi beskjed til beredkapsorganisasjonen om framgangsmåte og tidspunkt for avslutning.
- Sørge for å si opp eventuelle avtaler som løper og avslutte regnskap.
- Anmode alle ledere og stabsmedlemmer om å innlevere logg og notater til sekretær, til bruk ved sluttrapport AKL.
- Avtale med beredkapsstyret og forurensingsmyndigheten, skadevoller m.fl. om å holde et avsluttende møte hvor hele aksjonen blir gjennomdrøftet.
- Sluttrapport sendes representantene i Beredkapsstyret, KV og evt. Skadevoller.

9. Sanering

Se "Beslutningsmodell for sanering i terrestrisk miljø", SFT feb. 98.